

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής
Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 704

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@minfin.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία,
Θράκη»
Ηροδότου 28, 69132 Κομοτηνή
e-mail: edapamth@mou.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με την Πρόσκληση με τίτλο «Δράση ESO4.12.β: Πιλοτική δράση για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε ευάλωτα παιδιά και εφήβους των Δήμων Αλεξανδρούπολης και Κομοτηνής»

σχετ.: Το με α.π.2518/ 22.5.2025 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» (Αρ.πρωτ. 88861 ΕΙ 22.5.2025 ΕΥΚΕ-ΧΕ 704).

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη», στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης (Α/Α ΟΠΣ 17165) με τίτλο: «Δράση ESO4.12.β: Πιλοτική δράση για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε ευάλωτα παιδιά και εφήβους των Δήμων Αλεξανδρούπολης και Κομοτηνής», και ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του Σχέδιου Πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής:
«Η δράση αφορά στην δημιουργία και λειτουργία για 3 χρόνια, μιας ομάδας έμπειρων στελεχών από διάφορες ειδικότητες που στη βάση μιας ολιστικής προσέγγισης θα προσφέρουν εξατομικευμένες υπηρεσίες κοινωνικού, παιδαγωγικού, και γενικότερα υποστηρικτικού χαρακτήρα σε ευάλωτα παιδιά και εφήβους.
Ομάδα στόχος είναι παιδιά και έφηβοι ηλικίας από 8 έως 18 ετών, τα οποία διαβιούν με την βιολογική τους οικογένεια στις περιοχές της Αλεξανδρούπολης και της Κομοτηνής, και τα οποία δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες και αγαθά ενός μέσου ατόμου της ηλικίας τους, είτε λόγω οικονομικής ένδειας είτε/και λόγω περιθωριοποιημένου περιβάλλοντος. Η κατάσταση αυτή τα καθιστά ευάλωτα σε παιδική εκμετάλλευση, σχολική εγκατάλειψη, αδήλωτη εργασία, άτυπη φυγή, παραβατικές συμπεριφορές.
Δικαιούχος της δράσης είναι τα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος που είναι ειδικά αναγνωρισμένο Σωματείο και μέλος της διεθνούς ένωσης των Παιδικών Χωριών SOS. Ο φορέας διαθέτει μεγάλη σχετική εμπειρία στο πεδίο και λειτουργεί ήδη δομές παιδικής προστασίας σε Αλεξανδρούπολη και Κομοτηνή. Η δράση είναι πιλοτική και με βάση τα αποτελέσματα της ενδιαμέσης αξιολόγησης της έπειτα από τον πρώτο

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

χρόνο λειτουργίας, θα σχεδιαστεί η ανάπτυξη ενός δικτύου παρόμοιων τοπικών δράσεων και από άλλους τυχόν ενδιαφερόμενους φορείς στο σύνολο της Περιφέρειας, στη βάση της τεχνογνωσίας που θα έχει αποκτηθεί. Η δράση σχεδιάστηκε και θα υλοποιηθεί σε συστηματική συνεργασία με όλους τους τοπικούς φορείς, υπηρεσίες και κοινωνικές δομές καθώς και την Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (ΥΚΟΙΣΟ) και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) ως εθνικό συντονιστή της « Εγγύησης για το παιδί » και μπορεί να ενταχθεί στα τοπικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας.

Στόχοι της δράσης είναι:

- Η αύξηση της ψυχικής ανθεκτικότητας, της ψυχοκοινωνικής ευημερίας και της αυτοεκτίμησης των παιδιών και εφήβων που προέρχονται από ευάλωτα οικογενειακά περιβάλλοντα στα όρια αποχωρισμού.
- Η ισότιμη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές υπηρεσίες και μείωση του κινδύνου εγκατάλειψης του σχολείου και της εμπλοκής σε συνθήκες παιδικής εργασίας.
- Η στοχευμένη υποστήριξη σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες: υπηρεσίες Λογοθεραπείας, Εργοθεραπείας, Ειδικής Αγωγής, Ψυχοθεραπείας.
- Η παροχή των απαραίτητων μέσων για την ανάπτυξη κοινωνικών, επικοινωνιακών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων στο πλαίσιο της προσωπικής ανάπτυξης (soft skills).
- Η ανάπτυξη, βελτίωση και εξοκείωση δεξιοτήτων μέσω εργαστηρίων που άπτονται κοινωνικών ζητημάτων σε τομείς ψυχικής υγείας, τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας καθώς και επαγγελματικής εξέλιξης.
- Η ελαχιστοποίηση των κινδύνων εκμετάλλευσης, κακοποίησης, βίας και εμπλοκής των παιδιών σε παράνομες πράξεις.
- Η ενίσχυση της συνοχής, των οικογενειακών δεσμών και της ενεργούς συμμετοχής των γονέων σε θέματα που αφορούν τα παιδιά τους ως υποστηρικτικό μέσο.
- Η δικτύωση παιδιών και εφήβων με την τοπική κοινωνία και ενίσχυσης της έννοιας του ενεργού πολίτη.
- Η αύξηση της ευαισθητοποίησης και ενσυναίσθησης της τοπικής κοινωνίας, μέσω της καλλιέργειας κουλτούρας συμπερίληψης και ανεκτικότητας χωρίς κοινωνικό στίγμα.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα διαμορφωθούν ως εξής:

- Ψυχοκοινωνική Συμβουλευτική παιδιών και γονέων
- Ψυχολογική Υποστήριξη σε παιδιά
- Εκπαιδευτική Υποστήριξη για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής
- Εκπαίδευση Βρεφονηπιοκόμων και γονέων σε θέματα ενίσχυσης γονεϊκού ρόλου
- Ομάδες ψυχικής ανθεκτικότητας και ψυχοκοινωνικής ενίσχυσης γυναικών θυμάτων κακοποίησης
- Ομάδες διαχείρισης στρες παιδιών θυμάτων κακοποίησης
- Ομάδες Ψυχολογικής Υποστήριξης και συνδρομής στην κοινωνική επανένταξη παιδιών με παραβατική συμπεριφορά.
- Ομάδες γονέων – εκπαιδευτικών και παιδιών/εφήβων σε θέματα στρες, σχολικού εκφοβισμού, κακοποίησης
- Ομάδες προετοιμασίας νέων γονέων και ενίσχυσης γονεϊκού ρόλου
- Λογοθεραπεία, Εργοθεραπεία, Ειδική Αγωγή,
- Εργαστήρια δημιουργικής έκφρασης για εφήβους

Όλες οι υπηρεσίες θα παρέχονται από κατάλληλα επιλεγμένο, εκπαιδευμένο και εποπτευόμενο επιστημονικό προσωπικό, που πληροί όλες τις αναγκαίες τυπικές και ουσιαστικές προδιαγραφές για την άσκηση του επαγγελματικού του έργου και θα απαρτίζεται από τις ειδικότητες του:

- Ψυχολόγου
- Κοινωνικού Λειτουργού

- Εκπαιδευτικού
- Παιδαγωγού
- Ειδικού Παιδαγωγού
- Λογοθεραπευτή
- Εργοθεραπευτή
- Συντονιστή».

Δυνητικός Δικαιούχος της Δράσης είναι το φιланθρωπικό ίδρυμα (Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) «Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος».

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων στο πλαίσιο της εν θέματι πρόσκλησης ανέρχεται σε 500.000,00 €.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.
3. Το αντικείμενο της υπό εξέταση Πρόσκλησης, κατά κύριο λόγο αφορά σε παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής, ψυχολογικής υποστήριξης και εκπαιδευτικής υποστήριξης. Η παροχή υπηρεσιών αυτού του είδους συνιστά οικονομική δραστηριότητα, καθώς υφίσταται μία πλήρως απελευθερωμένη αγορά και υπάρχουν και άλλες οικονομικές οντότητες που προτίθενται και δύνανται να παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες. Προκειμένου να καθοριστεί εάν οι ανωτέρω ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της πρόσκλησης ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:
 - α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
 - β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
 - γ) επιλεκτική μεταχείριση και
 - δ) νόθευση του ανταγωνισμού και επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί, σε μεταγενέστερο στάδιο κατά την υποβολή των μεμονωμένων Πράξεων, τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) αναδόχων και (γ) ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες.

Επομένως στην παρούσα φάση, κρίνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι πράξεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της Πρόσκλησης ποικίλει και ως εκ τούτου, κάθε πράξη της εν λόγω πρόσκλησης πρέπει να αξιολογηθεί διακριτά για την πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Επιπλέον σημειώνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που περιλαμβάνεται στο προοίμιο της υπό εξέταση Πρόσκλησης κρίνεται πλήρες.

4. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στην χρηματοδότηση Πράξεων στον ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους Πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία ο ανωτέρω Δικαιούχος ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
5. Σημειώνεται ότι οι μεμονωμένες προτάσεις στο πλαίσιο της υπο εξέταση Πρόσκλησης πρέπει να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιασδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων καθώς και το ζήτημα καθορισμού δικαιούχου του έργου σε σχέση με το ΣΔΕ 2021-2027.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του Σχεδίου Πρόσκλησης, έγγραφο στο οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΕΣΠΑ
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

